

Beleids- en activiteitenplan

2018

1. Beleid, missie en visie

1.1 Missie en visie

De stichting Nederlands Jeugd Strijkorkest staat voor de ontwikkeling van jong strijktalent. Het NJSO geeft jonge strijkers, professionele musici in de dop, een goede oriëntatie op het vak van volwaardig (orkest-)musicus. Het wil tevens essentieel bijdragen aan de ontwikkeling van het professionele veld. Die tweeledigheid betekent enerzijds dat het NJSO jonge musici, die al enige jaren een gedegen en inspirerende scholing hebben gehad, aflevert aan conservatoria en beroepsorkesten. Anderzijds brengen de leden van het NJSO hún bevoegenheid over op een jong en nieuw concertpubliek.

In de wereld van morgen wil het NJSO zich actief onderscheiden als:

- hét jeugdstrijkorkest in Nederland van topniveau voor strijkers tussen de 12 en 21 jaar
- een belangrijke schakel in de ontwikkeling van musici tot professionals; primair op nationaal maar op termijn mogelijk ook internationaal niveau.
- een belangrijke schakel in het toegankelijk maken van klassieke muziek met bijzondere en inspirerende concerten voor de (jonge) luisteraar.

1.2 Beleidsplan

Het Nederlands Jeugd Strijkorkest (NJSO) is het enige nationale opleidingsorkest voor jonge getalenteerde strijkers tussen de 12 en 21 jaar. Het bestaat uit 30 leden en bestond in 2017 30 jaar. Het NJSO heeft een brede en consistente programmering met bekende solisten en fantasierijke programma's. Het orkest geeft jonge strijkers, professionele musici in de dop, een goede oriëntatie op het vak van volwaardig (orkest-)musicus. Het wil tevens essentieel bijdragen aan de ontwikkeling van het professionele veld. Die tweeledigheid betekent enerzijds dat het NJSO jonge musici, die al enige jaren een gedegen en inspirerende scholing hebben gehad, aflevert aan conservatoria en beroepsorkesten. Anderzijds brengen de leden van het NJSO hún bevoegenheid over op een jong en nieuw concertpubliek.

Het NJSO kenmerkt zich door de hoge artistieke kwaliteit. Dit komt tot uiting in het spel van de leden en de programmering, waarbij natuurlijk de gedrevenheid van de dirigent een grote rol speelt. De leden hebben elke zaterdag een repetitie van drie uur waar zij opgeleid worden in het samen- en orkestspel.

Van alles wat ik heb gedaan in de muziek ben ik het meest trots – en dat meen ik echt – wanneer ik oud-NJSO-ers als vast lid of remplaçant zie spelen in het Concertgebouworkest. Het NJSO, daaraan wil ik worden herinnerd.

Roland Kieft (oud-dirigent NJSO, directeur Stichting Omroep Muziek)

Het NJSO fungeert als brug naar conservatoria en orkesten en heeft sinds 1986 tientallen professionele musici voortgebracht. 130 van de 200 oudleden (65%) hebben een carrière in de muziek. Op de volgende wapenfeiten zijn wij bijzonder trots:

16 oud-NJSO'ers (8%) zijn actief als kamermusicus in nationaal en internationaal bekende ensembles als het Matangi Kwartet, het Dudok Kwartet, het Van Dingstee Kwartet, het London Haydn Quartet en het Navarra Kwartet, waarvan laatstgenoemd kwartet in 2017 de prestigieuze Kersjesprijs heeft gewonnen;

50 oudleden (25%) hebben een vaste plek in grote symfonieorkesten als London Philharmonic Orchestra, Koninklijk Concertgebouworkest, Residentie Orkest, Rotterdams Philharmonisch Orkest en Radio Filharmonisch Orkest. 10 huidige leden van het KCO hebben hun eerste ervaring opgedaan bij het NJSO;

10 oud-NJSO'ers (5%) hebben de finale van een nationaal concours gehaald en maken furore als solist. Onder hen bevinden zich Joris van den Berg (Nationaal Celloconcours), Tosca Opdam en Lieke te Winkel (winnaars Oskar Back Concours), Mathieu van Bellen en Armand Gouder de Beauregard (finalisten Oskar Back Concours). Violist Daniel Rowland maakt onderdeel uit van het Brodsky Kwartet en heeft een internationale solocarrière. Violiste Cecilia Bernardini heeft zich gespecialiseerd in de oude muziek en is daar een grote naam als solist en concertmeester;

54 oudleden (27%) zijn werkzaam in de muziekwereld als programmeur, artistiek leider en/of docent.

1.3 Activiteiten

Het NJSO produceert drie projecten per jaar. Deze projecten worden afgesloten met een reeks concerten. Zo speelde het NJSO op podia zoals de Kleine Zaal van het Concertgebouw te Amsterdam en De Doelen te Rotterdam en in samenwerkingsverbanden zoals het Internationaal Kamermuziek Festival Utrecht van Harriet Krijgh. Ook krijgt het NJSO steeds regelmatig concertaanvragen van particuliere organisaties of voor concertseries.

Hiernaast organiseert het NJSO zelf concerten, voor zowel eigen publiek als voor maatschappelijk betrokken organisaties zoals het Wilhelmina Kinderziekenhuis, Papageno Huis en Korsakovcentrum Slingedael. Bovendien neemt het NJSO deel aan educatieve projecten zoals de Kunstschooldag voor leerlingen uit groep 8.

1.4 Blik op de toekomst

Het NJSO staat klaar om zich verder te ontwikkelen. Het orkest kan en wil meer.

Allereerst het verbeteren en verdiepen van de 'core business', het bieden van een gedegen opleiding tot orkestmusicus, door te focussen op verschillende tijdspannen (bijvoorbeeld moderne muziek en barokmuziek) en door de 'opleiding' in een nieuw jasje te steken. Het NJSO beoogt bovendien een versterking van de positie in het veld en grote naamsbekendheid richting het publiek. Daarmee samenhangend wil het NJSO structurele samenwerkingen toevoegen en wil het orkest het aantal concerten verhogen van 12 naar minstens 20 concerten per jaar, in verschillende provincies van het land. Ook de organisatie van het NJSO wil naar een hoger plan door de professionalisering van de interne organisatiestructuur van een ad-hoc organisatie naar een professionele solide, transparante en minder kwetsbare organisatie. Een gezondere financieringsmix is daar onlosmakelijk mee verbonden.

Om bovengenoemde ambities te realiseren zijn de volgende concrete doelstellingen op het gebied van organisatie, financiering en profilering vastgesteld:

- Een professionele organisatiestructuur, beleidsontwikkeling en een
- vertaling naar een consistent communicatiebeleid
- Het versterken van de muziek-educatieve kwaliteiten
- Het gestructureerd kunnen programmeren van concerten en speciale evenementen.
- Het actief zoeken naar samenwerkingspartners
- Door een sterkere profilering (door naamsbekendheid) het draagvlak in de maatschappij vergroten
- Op termijn profilering op Europees/internationaal niveau
- 20 concerten, verdeeld over minstens zes provincies van het land
- Realistische werkdruk om de professionele kwaliteit te waarborgen
- Proactief inzetten netwerk in het kader van professionalisering en kennisdeling
- Realistische verhouding van subsidie en eigen inkomsten
- Benadering van publiek. Hechter betrekken van fans/Vrienden
- Vriendenclub uitbreiden (binding en financiering)

2. Organisatie

Het NJSO is een kleine organisatie met een grote ambitie. De twee hoofddoelstellingen van het NJSO zijn:

1. een goede opleidingsplaats zijn voor jeugdig strijktalent;
2. drie keer per jaar een uitdagend en goed toegankelijk programma met een grote solist ten gehore brengen aan een zo breed mogelijk publiek

De uitvoerende organisatie bestaat uit drie personen:

Carel den Hertog, dirigent en artistiek leider (8 uur per week)

Monique van der Woude – tot 1 september 2018

Caroline Bakker – vanaf 1 september 2018, zakelijk leider (12 uur per week)

Maria Boersma, productie- en publiciteitsmedewerker (8 uur per week)

2.1 Artistiek ondernemerschap

We hebben veel ideeën en we zijn gefascineerd door andere muziekvormen en ook andere kunst disciplines. Bovendien hebben we goede contacten om dit te realiseren. Zo wil het NJSO bijvoorbeeld samenwerken met het Nationaal Jeugd Jazz Orkest, Jong NBE en Junior Company (talentafdeling van Nationaal Ballet). Dat het niet alleen bij dromen blijft, hebben we al bewezen door samen te werken met neuropsycholoog Erik Scherder, Radio4 en door concerten op Forteiland Pampus te geven.

Daarnaast zorgen de multidisciplinaire samenwerkingen ervoor dat we steeds over de grenzen van ons eigen vakgebied blijven kijken. Hiermee zijn we bewust en onbewust bezig met de code Culturele Diversiteit.

Wat het NJSO wil toevoegen zijn structurele samenwerkingen. Door een terugkerende prijs onderdeel te zijn van bijvoorbeeld het Nederlandse Violoncorso. De winnaar van de jongste categorie mag soleren bij het NJSO. Daarbij wil het NJSO het aantal concerten verhogen van 12 naar minstens 20 concerten per jaar, in verschillende provinciën van het land.

2.2 Bestuur

Het bestuur van het NJSO bestaat uit de volgende leden:

Alexander Strengers, voorzitter
Communicatieadviseur De Nederlandse Bank

Jakob Treffers, secretaris en penningmeester a.i.

Consultant McKinsey & Company

Jorinke van Deelen, lid
Programmeur Concertgebouw

Anna van der Kooij, lid
Ondernemer en moeder NJSO-lid

Het bestuur van NJSO neemt de principes van de code Cultural Governance in acht. We kennen een duidelijke verdeling van taken en bevoegdheden tussen uitvoering, bestuur en toezicht.

3. Activiteitenprogramma

Het NJSO heeft een grote output. We organiseren over het algemeen drie projecten per jaar. Elk project worden er drie à vier concerten gegeven. In zo'n project wordt er geregeld samengewerkt met grote solisten zoals Rick Stotijn, Claron McFadden en Liza Ferschtman. We spelen in de bekende zalen zoals de Kleine Zaal van het Concertgebouw en TivoliVredenburg, maar ook is het NJSO te horen op ongebruikelijke locaties zoals Forteiland Pampus. Daarnaast bereikt het NJSO ook een ander publiek door elk project een concert met een maatschappelijke doel te geven in revalidatiecentra, kindziekenhuizen, etc.

Het NJSO kan en wil meer. Daarom hebben we onderstaande plannen ontwikkeld waarin een aantal activiteiten elk jaar terugkomt en een aantal activiteiten die een tweejaarlijkse cyclus zal volgen. Op deze manier creëren we continuïteit. Het betreft activiteiten die goed zijn voor de leden, het groepsverband, de aantrekkelijkheid van het orkest en het publieksbereik. Kortom, activiteiten die voor een nationaal jeugdorkest niet mogen ontbreken en die voor het NJSO een grote stap voorwaarts zullen betekenen.

We programmeren in cycli van twee jaar. De meeste orkestleden blijven gemiddeld vier jaar in het orkest en krijgen zo tijdens hun NJSO-loopbaan alles aangeboden wat wij belangrijk vinden. Vaste programmapunten per cyclus zijn:

- Een gevarieerde programmering van vroeg-barok tot hedendaags
- Een programma met solist van allure
- Een verbredende masterclass (improvisatie, dansworkshop, podiumpresentatie)
- Een educatief concert (kunstschooldag, muzikaal sprookje)
- Concerten op belangrijke podia (Kleine zaal Concertgebouw, TivoliVredenburg, Muziekgebouw aan 't IJ)
- Concerten op bijzondere locaties (Pampus, Hortus, musea)

- Concerten met maatschappelijke functie (Wilhelmina Kinderziekenhuis, Kika, revalidatiecentrum)
- Optredens op de grootste klassieke festivals (cello-biënnale, Kamermuziekfestival Utrecht, Uit-festival, Grachtenfestival, Wonderfeel)
- Jaarlijkse tournee
- Programma met externe partners ('muziek en het brein' – lezingen met muziek met prof. dr. Erik Scherder)

3.1 Korte terugblik

Het Nederlands Jeugd Strijkorkest vierde in 2017 het 30e seizoen - een lustrum. Het NJSO wilde groots uitpakken en dat is gelukt. Naast een bijzonder voorjaars- en najaarsconcert stond de lustrumconcertreeks in juli centraal. Het hoogtepunt was het uitverkochte concert op 9 juli in de Kleine Zaal van Concertgebouw Amsterdam met oud-NJSO'ers Daniel Rowland (viool), Rick Stotijn (contrabas) en oud-concertmeesters Ingrid van Dingstee, Emma van der Schalie en Lena ter Schegget als solisten. Prof. Dr. Erik Scherder gaf tijdens dit concert een lezing over het effect van muziek maken op het tienerbrein. Tijdens het najaarsprogramma *Stormachtige Herfst* stond het NJSO opnieuw op het podium van de Kleine Zaal, dit keer tijdens het gratis lunchconcert op woensdagmiddag. Een ander hoogtepunt van dit programma was het concert in het Korsakovcentrum in Rotterdam.

Het NJSO heb ik leren kennen als een ongelooflijk enthousiast, ambitieus en uiterst getalenteerd jeugdorkest. Ze spelen met zoveel plezier én overgave, en zijn altijd op zoek naar spelen op nóg een hoger niveau. Ik heb de eer gehad enkele malen met hen samen op te treden in het kader van muziek en de hersenen. En we gaan door met onze optredens. Het is dan ook zo volstrekt terecht dat na ieder optreden van het NJSO de mensen een staande ovatie geven en verrukt de zaal verlaten.

Prof. dr. Erik Scherder

3.2 Activiteitenprogramma 2018

3.2.1 Voorjaarsproject Dans!

In het voorjaar van 2018 brengen we het voorjaarsprogramma *Dans!* ten gehore. Om de landelijke uitstraling van het NJSO kracht bij te zetten en nieuw publiek aan ons te binden kiezen we voor speellocaties verspreid over het land: Utrecht, Amersfoort, Weesp en Leiden. Op het hoofdprogramma staan de volgende werken:

Bartók	-	Roemeense dansen
Verres	-	4 Transsylvanische dansen
Ligeti	-	Old Hungarian Ballroom dances

Loevendie - Dans voor viool
Bartók - Divertimento

Ritme is de oerkracht van muziek. Ritme is ons aangeboren; de hartslag is onze interne metronoom. En ritme = dans. Over de hele wereld wordt gedanst; van onze eigen klompdans tot de Argentijnse tango, van de boerenrijdans tot de rituele dans van de derwisjen in Turkije. Voor dit programma gaat het NJSO naar het kloppend hart van Midden-Europa; Hongarije. Drie Hongaarse componisten die zich hebben laten inspireren door de volksmuziek van Oost-Europa.

Béla Bartók is de grondlegger van de etnomusicologie, de nauwgezette bestudering van de volksmuziek. Zijn Roemeense dansen zijn een harmonisatie van bestaande melodieën die hij tijdens zijn veldwerk verzamelde. Sándor Veress was een leerling van Bartók en lange tijd zijn assistent tijdens diens volksmuziek-onderzoek. Hij gebruikte voor zijn vier Transsylvanische dansen geen bestaande melodieën, maar componeerde in de stijl van de Hongaarse dorpsmuziek. Met de Old Hungarian Ballroom Dances van György Ligeti gaan we terug naar de stad; geen rauwe boerendans of opzweepende volksdans, maar de gestileerde pasjes van de ballroom.

In het Divertimento van Bartók tenslotte horen we zijn geheel eigen idioom; een synthese van elementen uit de volksmuziek (ritmes, modaliteiten) en de Europese kunstmuziek. De titel Divertimento – licht vermaak – is ironisch. Bartók schreef het in 1939; de geladen sfeer die er in Europa, vlak voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog moet hebben geheerst, is voelbaar in het indrukwekkende tweede deel. Het derde deel komt daarna als een bevrijding met zijn opzweepende ritmiek en volkse melodieën. Het was Bartóks afscheidsgroet aan zijn vaderland voordat hij in 1939 voor het uitbreken van de oorlog naar de VS zou emigreren.

De concertagenda is als volgt:

20 januari Finale Davina van Wely Concours, Utrecht
13 april St. Aegtenkapel, Amersfoort
14 april Weesp Chamber Music Festival
20 mei Leidse Hofjesconcerten

Samenwerking met Nederlands Violonconours

Wij vinden het belangrijk dat de leden van het NJSO zich laten inspireren door vergevorderde jonge talenten. Daarnaast is de ontwikkeling van jong talent voor ons de belangrijkste pijler en bieden wij graag het podium aan jonge talenten van buiten het NJSO. Bovendien behoren de leden van het NJSO regelmatig tot de finalisten van het Nederlands Violonconours. Om die redenen werken wij in januari samen met Nederlands Violonconours, categorie Davina van Wely. Dit concours richt zich op getalenteerde violisten van 14 tot en met 17 jaar die erover denken een vioolstudie te gaan doen of al deelnemen aan de vooropleiding van de vakopleidingen. De deelnemers kunnen ervaring opdoen met optreden en het meedoen aan een concours.

Wij begeleiden de finalisten van het Davina van Wely concours tijdens de finale op 20 januari 2018. De finale vindt plaats in de Herz-zaal van TivoliVredenburg in Utrecht. Op het programma staan de volgende werken:

- Bach - Vioolconcert in E gr.t BWV.1042
- Piazzolla - Invierno Porteno (Winter) uit Cuatro Estaciones Porteñas
(De vier jaargetijden van Buenos Aires)

St. Aegtenkapel en Weesp Chamber Music Festival

Op 13 april geven we een concert in de St. Aegtenkapel in Amersfoort. De St. Aegtenkapel is een intieme en sfeervolle middeleeuwse kapel. De kapel ligt aan de stadsgracht in het historisch hart van Amersfoort. De kapel wordt ons gratis ter beschikking gesteld. De St. Aegtenkapel fungeert vaak als concertlocatie en heeft een trouwe achterban van bezoekers die wij voor dit concert kunnen aanschrijven.

Op 14 april treden we op tijdens het Weesp Chamber Music Festival. De initiatiefnemers van dit festival zijn de leden van het Navarra Kwartet, waarin een aantal oud-NJSO'ers spelen. Dit kwartet heeft in 2017 de prestigieuze Kersjesprijs gewonnen. Ook is het kwartet voorgedragen voor de Weesp Cultuurprijs 2017. Het festival ontvangt internationaal gerenommeerde musici, waar de leden van het NJSO zich aan kunnen optrekken. Door op te treden tijdens dit kamermuziekfestival speelt het NJSO zich bovendien als orkest voor een nationaal en internationaal vakpubliek in de kijker.

Leidse Hofjesconcerten

Samen met een van de finalisten van het concours treden we op tijdens de Leidse Hofjesconcerten op 20 mei 2018. In de ambiance van ruim twintig Leidse hofjes en andere locaties worden verschillende muziekstijlen geprogrammeerd: klassiek, jazz, pop, opera en volksmuziek. Het NJSO geeft drie concerten van 45 minuten in de Pieterskerk voor een publiek dat niet per definitie voor klassieke muziek het festival bezoekt. Zo leren de leden voor een ander publiek op te treden en brengen we tegelijkertijd op een laagdrempelige wijze een nieuw publiek in aanraking met klassieke muziek.

3.2.2 Saudade

In juli 2018 brengen we het programma *Saudade* ten gehore. Om de landelijke uitstraling van het NJSO kracht bij te zetten en nieuw publiek aan ons te binden kiezen we voor speellocaties verspreid over het land: Julianadorp, Arnhem en Amsterdam. Om de leden internationale speelervaring op te laten doen gaat het NJSO vervolgens op tournee naar Lissabon, Portugal. Op het hoofdprogramma staan de volgende werken:

- José Manuel Joly Braga Santos - Concert voor strijkorkest in d kl.t. op.17
- Heitor Villa-Lobos - *Bachianas Brasileiras* nr. 5 (arrangement voor strijkorkest)

Unico Wilhelm Van Wassenaer	-	<i>Concerto Armonico</i> nr.2 in Bes gr.t.
Chiel Meijering	-	<i>Caixa de Dolços</i>
Chris Duindam	-	<i>Parallel</i> voor viool en strijkorkest
Sylvia Maessen	-	<i>Saudade</i> (wereldpremière in opdracht van het NJSO)
Béla Bartók	-	<i>Divertimento</i>

Het Portugese levensgevoel is het beste met één woord te vangen: *saudade*. Een begrip dat zich niet zo makkelijk laat omschrijven, maar dat een mengeling is van weemoed, gemis en liefdevol verlangen. Wat beter dan woorden kan de muziek dit gevoel weergeven, de typisch Portugese *fado* is de spiegel van de ziel. In dit programma van het Nederlands Jeugd Strijkorkest onderzoeken we hoe de *fado* de Portugese klassieke muziek heeft beïnvloed en of wij, Hollanders, datzelfde gevoel kunnen verklanken.

Opdrachtcompositie door Sylvia Maessen

Sylvia Maessen componeert speciaal in opdracht van het NJSO een werk in de sfeer van *saudade*. Sylvia Maessen is een componist die muziek schrijft die geworteld is in de hedendaagse muziekpraktijk. Zij beheerst het ambacht en de 20e-eeuwse en 21e-eeuwse compositietechnieken en weet wat er in het huidige muziklandschap speelt. Tegelijkertijd heeft ze haar eigen stijl ontwikkeld. Een stijl die zich kenmerkt door uitdaging én herkenbaarheid. Sylvia Maessen componeert muziek die er niet in de eerste plaats op gericht is om het publiek te behagen, maar tegelijkertijd bij het publiek een mate van herkenning oproept waardoor haar muziek ook voor de niet-ingewijde luisteraar toegankelijk blijft. Voor een opdrachtcompositie die op veel verschillende plekken en voor een gemengd publiek in binnen- en buitenland ten gehore wordt gebracht, is het belangrijk dat het werk iedereen weet te boeien. Bovendien is het belangrijk dat de opdrachtcompositie ook het speelplezier van de jeugdleden weet aan te spreken én uitdagend genoeg is om ook na meerdere concerten nog met verve uit te voeren.

Daarnaast heeft Sylvia Maessen met haar kennis van en liefde voor diverse soorten volksmuziek de mogelijkheid om een brug te slaan naar de Portugese volksmuziek, de *fado*. Zij kan elementen uit de *fado* verwerken in haar eigen stijl. Voor onze Portugese tournee een ideale mogelijkheid om ons publiek in Lissabon voor ons te winnen. Tot slot is Sylvia zelf contrabassist, zij weet hoe ze moet schrijven voor strijkorkest.

In het kort kiezen wij om de volgende redenen voor Sylvia Maessen:

- Toegankelijke én prikkelende muziek voor publiek
- Uitdagende én leuke muziek voor een jeugdorkest
- Brug tussen moderne klassieke muziek en *fado*-elementen
- Echte strijkersmuziek

Overig programma

Tegenover deze melancholie van Sylvia Maessen zetten we een stuk Nederlandse daadkracht met *Caixa de Dolços* van Chiel Meijering. De derde Nederlandse componist op het programma is er één uit de prui kentijd: Unico Wilhelm Rijksgraaf van Wassenaer Obdam. Als succesvol bestuurder en diplomaat in Nederlandse dienst was het componeren slechts bijzaak. Maar dat zijn werk op waarde werd geschat blijkt wel uit het feit dat zijn *Concerti Armonici* lange tijd werden toegeschreven aan niemand minder dan de Italiaanse componist Pergolesi.

Eén van de belangrijkste Portugese componisten van de twintigste eeuw was Joly Braga Santos. Van hem staat het indringende *Concert voor strijkorkest in d* uit 1951 op het programma. Het klapstuk van dit programma is noch Portugees, noch Nederlands. Maar het *Divertimento* van Béla Bartók is één van de hoogtepunten het strijkersrepertoire van de twintigste eeuw. Een werk geschreven als hommage aan en afscheid van Hongarije toen Bartók in 1939 naar de Verenigde Staten uitweek voor de dreiging van de Tweede Wereldoorlog. Een werk met de levenslust en vitaliteit van de Hongaarse volksmuziek, maar tegelijkertijd is de onheilspellende dreiging die boven Europa hing intens voelbaar.

In het *Divertimento* van Bartók tenslotte horen we zijn geheel eigen idioom; een synthese van elementen uit de volksmuziek (ritmes, modaliteiten) en de Europese kunstmuziek. De titel *Divertimento* – licht vermaak – is ironisch. Bartók schreef het in 1939; de geladen sfeer die er in Europa, vlak voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog moet hebben geheerst, is voelbaar in het indrukwekkende tweede deel. Het derde deel komt daarna als een bevrijding met zijn opzweepende ritmiek en volkse melodieën. Het was Bartóks afscheidsgroet aan zijn vaderland voordat hij in 1939 voor het uitbreken van de oorlog naar de VS zou emigreren.

De concertagenda is als volgt:

6 juli	Concert met strijkersklas muziekschool Julianadorp
7 juli	AMZAF, Arnhem
22 juli	Uitzwaaiconcert Keizersgrachtkerk Amsterdam
23 t/m 30 juli	Tournee naar Lissabon: Lisbon Music Fest

Concerten in Julianadorp

Bij het NJSO auditeren musici die het niveau van het muziekschoolorkest zijn ontstegen. Als landelijk opererend orkest is het belangrijk voor het NJSO om zichtbaar te zijn in de regio en om getalenteerde strijkers in aanraking te brengen met het orkest. Ook vinden we het belangrijk om jonge musici te inspireren en te laten zien dat je met extra inzet een plek kunt verwerven in een goed orkest. Om die reden werkt het NJSO regelmatig met lokale en regionale muziekscholen samen. In de zomer van 2018 werken we samen met de strijkersklas van de muziekschool in Julianadorp in Noord-Holland-Noord en geven we ter plekke een concert.

Concert AMZAF

Op 7 juli 2018 is het weer zover in het Nederlands Openluchtmuseum in Arnhem: AMZAF Young Talent Festival strooit zo'n 300 gloednieuwe beloftes uit over 10 unieke locaties. Pop op het perron, dans in een boerderij, woordkunst in een tram, klassiek in de kerk en een verrassing in het schooltje: het kan op AMZAF. Wij vinden het belangrijk dat de leden van het NJSO zich laten inspireren door vergevorderde jonge talenten, ook jonge talenten die in andere disciplines als jazz en blues gespecialiseerd zijn. Vanwege de diverse programmering komt het publiek niet per definitie voor klassieke muziek naar AMZAF. Zo leren de leden voor een ander publiek op te treden en brengen we tegelijkertijd op een laagdrempelige wijze een nieuw publiek in aanraking met klassieke muziek.

Uitzwaaiconcert Amsterdam

Vlak voor de tournee geeft het NJSO een uitzwaaiconcert in de Keizersgrachtkerk.

Tournee naar Lissabon

Eind juli vliegt het NJSO naar Lissabon om daar deel te nemen aan het International Youth Lisbon Music Fest (<http://www.lisbonmusicfest.com>). Dit is een festival voor jonge musici uit de hele wereld. Lisbon Music Fest nodigt orkesten, koren, bigbands en kamermuziekensembles uit om tijdens het festival een aantal concerten te geven. Het NJSO geeft in totaal drie concerten met het tropische programma *Saudade*.

3.2.3 American Journey

In december brengen we het programma American Journey ten gehore. Een letterlijke reis door het Amerikaanse strijkersrepertoire. Wie dacht dat Amerikanen pas later inhaakten in de klassieke muziek, heeft het niet helemaal correct. De traditie komt inderdaad meer vanuit het Europese continent, maar de waardevolle Amerikaanse componisten mogen niet worden vergeten. Het NJSO wil de leden meer bieden dan alleen de 'klassiekers' onder het strijkersrepertoire. De wereld is groter dan Europese muziek en daarom steken we de oceaan over om de Amerikaanse klanken te ontdekken. Niet alleen de klanken van vroeger, maar ook de nieuwe noten van Nederlands Amerikaans componist Tom Trapp.

Programma

Dirigent: Carel den Hertog

Cellist: Mascha van Nieuwkerk

- A. Foote - Suite voor strijkorkest in E, op.63
- A. Dvorak - Deel uit het Amerikaanse kwartet
- G. Gershwin - *It ain't necessarily so* (arr.)
- L. Bernstein - uit de West Side Story "America" (arr.)
- P. Glass - *Company*
- M. Daugherty - *Strut*

- J. Berger - *Eli Eli*
Spiritual (arr.)
Bluegrass (arr.)
M. Jackson - *Smooth Criminal* (arr.)
T. Trapp - opdrachtcompositie voor cello en strijkorkest

Met dit programma doorkruisen we de Amerikaanse muziekgeschiedenis. Te beginnen met emigranten uit Europa die naar Amerika kwamen en de Europese klassieke muziek meenamen. Vervolgens de eerste Amerikaanse componisten met een eigen Amerikaans geluid. En dan na de ontwikkelingen na de Tweede Wereldoorlog de 'minimal' klanken van bijvoorbeeld Glass. Natuurlijk zijn dit niet alle Amerikaanse klanken en daarom maken we onze muzikale Route 66 compleet met uitstapjes naar Gershwin, bluegrass, negro spirituals en pop. Als 'finishing touch' schrijft de Nederlands-Amerikaanse componist Tom Trapp een nieuw werk voor cello en orkest, speciaal voor het NJSO.

3.3 Activiteitenprogramma 2019

Ook het jaar 2019 wordt een prachtjaar! Het grootste project 'Behind the screens' staat in het teken van filmmuziek. Veel componisten zijn wereldberoemd geworden met de muziek die zij schreven voor de cinema, maar hun niet-filmmuziek leidt een kwijnend bestaan. Een programma met film- en 'concert'muziek van componisten als Nino Rota, Bernard Herrmann, John Williams en Erich Wolfgang Korngold. Dit programma wordt o.a. gespeeld op de zogenaamde 'Drive-In' van Forteiland Pampus. Dit is een filmavond waar mensen al dobberend in hun bootje naar films én het NJSO kunnen luisteren. We zoeken contact met het Internationaal Filmfestival Rotterdam om ons filmprogramma uit te breiden. Het NJSO heeft goede contacten met de Cello Biënnale Amsterdam en neemt contact op om in 2018 wederom in het festival te spelen. Daarnaast wil het NJSO de samenwerking aangaan met de Stichting Nederlandse Vioolconcoursen. Aan een van de finalisten van de categorie Iordens biedt het NJSO de gelegenheid om met het orkest te soleren.

Vorig jaar speelde het NJSO in het Openluchtmuseum en dit smaakt naar meer. Voor het jaar 2019 willen we een heuse Museum-tour opzetten. Een programma met Nederlandse muziek door de eeuwen heen. Al verplaatsend tussen verschillende tijdsperiodes zullen we de muzikale werken spelen die passen bij de expositie of de zaal van het museum. Welke muziek klonk er in de tijd dat de werken werden geschilderd? Uiteraard eindigen we in het 'nu' met een opdrachtcompositie. Concerten worden gegeven in het Rijksmuseum, Museum Boymans Van Beuningen, Museum MORE en het Groninger Museum.

We willen dat de leden van het NJSO op alles goed voorbereid zijn en dat betekent dat ook blessures voorkomen moeten worden. Daarom komt de op strijkers gespecialiseerde fysiotherapeute Annemarie Waal met de leden eenvoudige oefeningen doen die je tijdens de repetities, in welk orkest dan ook, kunt toepassen.

2019 in het kort:

- Reguliere concerten
- Filmprogramma 'Behind the screens'
- Externe samenwerking met Forteiland Pampus
- Festival: Cello Biënnale Amsterdam
- Verdieping met fysiotherapeute Annemarie Waal (mensendieck)
- Externe samenwerking met het Nederlandse Vioolconcours: soloconcert als prijs, begeleid door het NJSO
- Museum-tour door Nederland, met compositieopdracht

3.4 Activiteitenprogramma 2020

Het NJSO legt in 2020 de nadruk op Hollandse Nieuwe. Hollandse nieuwe musici, Hollandse nieuwe dansers en Hollandse nieuwe componisten. Het is duidelijk, 2020 staat in het teken van jong talent. Een geschikt jaar om met de jong talent-afdeling van het Nationaal Ballet samen te werken en Stravinsky's ballet Apollon Musagète op het programma te zetten. Strijken is zingen op je viool, altviool of cello. Wij kijken de kunst bij het Nationaal Kinderkoor in een gezamenlijk kerstprogramma. In het programma 'Hollandse Nieuwe' geeft het NJSO in samenwerking met het Orgelpark Amsterdam aan de nieuwste generatie componisten een compositieopdracht. Naast het programma 'Hollandse Nieuwe' - met haringkar - staat ook een dierentuin-tour door heel Nederland op het programma.

2020 in het kort:

- Reguliere concerten
- Externe samenwerking met jong talent-afdeling van Nationaal Ballet
- Externe samenwerking met het Nederlandse Vioolconcours: soloconcert als prijs, begeleid door het NJSO
- Externe samenwerking met Nationaal Kinderkoor (kerstprogramma)
- Dierentuin-tour door Nederland
- Programma 'Hollandse Nieuwe', inclusief haringkar. Compositieopdrachten aan jonge componisten.
- Kinderconcert
- Tournee
- Festival: Wonderfeel

3.5 Activiteitenprogramma 2021

Het jaar 2021 staat voor een groot deel in het teken van de dans. De dans is al eeuwenlang een vaste partner van de muziek. Barokke dansen als het menuet, de gigue of de sarabande komen in

verschillende gedaantes terug. Met een programma vol dansen door de eeuwen heen, van Rameau tot Stravinsky, zoekt het NJSO een verdieping en een nieuwe samenwerking tegelijkertijd. We benaderen Holland Baroque om de leden de fijne kneepjes van de oude uitvoeringspraktijk te leren. Tegelijkertijd bieden we de leden een masterclass barokdansen aan om op deze manier aan den lijve te ondervinden wat de cadans is van de muziek.

Een andere samenwerkingspartner is het Nationaal Jeugd Jazz Orkest. Sinds de jazz-muziek in het begin van de twintigste eeuw is opgekomen, heeft het zijn sporen nagelaten in de klassieke muziek. En andersom. We spelen een groovend programma met muziek van de nog levende jazz-legende Egberto Gismonti, en werken van Bernstein, Gershwin en Ravel.

Als externe partner wil het NJSO in zee met schrijver Jan Brokken. Aan de hand van zijn boek 'Baltische zielen' presenteert het NJSO muziek uit Estland, Letland en Litouwen.

2021 in het kort:

- Reguliere concerten
- Kinderconcert
- Externe samenwerking Nationaal Jeugd Jazz Orkest
- Festival: Internationaal Kamermuziek Festival (Janine Jansen)
- Externe samenwerking 'muziek en literatuur'
- Programma 'Danssuites door de eeuwen heen' met muziek van Rameau, Bach en Stravinsky
- Externe samenwerking met Holland Baroque
- Verdieping met een masterclass barokdansen

4. Fondsenwervende activiteiten

Het NJSO heeft een diverse financieringsmix. De contributie van de leden, die per project wordt geïnd, is een van de belangrijkste en meest betrouwbare inkomstenbronnen van het NJSO. Op de tweede plaats komen de uitkoop- en garantiesommen van festivals, concertlocaties en andere (culturele) instellingen waar het NJSO optreedt. Bij concerten in eigen beheer vormen de recettes een van de primaire inkomstenbronnen. De resterende inkomsten worden geworven bij fondsen en stichtingen, donateurs, sponsors en crowdfunding:

4.1 Fondsen en stichtingen

Dankzij de goede reputatie en de hoge artistieke kwaliteit van het NJSO kan de organisatie bij ieder project rekenen op toekenningen van met name private fondsen. Meerjarige subsidies heeft het NJSO helaas nog niet mogen ontvangen. Een recentelijk ingediende aanvraag voor meerjarige steun bij het Fonds voor Cultuurparticipatie is helaas afgewezen. Het NJSO is aan de slag gegaan met de feedback en zal bij de volgende ronde een nieuwe, verbeterde aanvraag indienen.

4.2 Donateurs

Daarnaast beschikt het NJSO over een groeiende kring van particuliere donateurs die jaarlijks een bescheiden bedrag doneren, zonder dat daar tegenprestaties tegenover staan. Deze kring kan de komende jaren worden uitgebreid. Incidenteel ontvangt het NJSO gelden van major donors. Op het werven van major donors is tot op heden geen structureel beleid gevoerd, dus daar liggen in de toekomst nog kansen.

4.3 Sponsors

Het NJSO ontvangt steun van een aantal sponsors, onder andere van De Nederlandsche Bank. Twee bestuursleden hebben zich gecommitteerd aan de sponsorwerving. De verwachting is dat zich in 2018 minimaal twee nieuwe sponsors aandienen.

4.4 Crowdfunding

Jaarlijks organiseert het NJSO een grote crowdfundingactie om de tournee te financieren. Tot nu toe zijn deze acties zeer succesvol geweest, met name door de inzet van de leden.

De organisatie van het NJSO heeft in 2017 het Wijzer Werven traject doorlopen om te worden gecoacht in het cultureel ondernemerschap. De adviezen die tijdens dit traject zijn gegeven zijn inmiddels gedeeltelijk opgevolgd. Aan het implementeren van de overige adviezen wordt gewerkt.

5. Marketing en publiciteit

Voor de marketing van het NJSO en de publiciteit van de concerten worden de volgende middelen ingezet:

Huisstijl

Het NJSO heeft een vaste huisstijl om de herkenbaarheid van het orkest te vergroten. Deze huisstijl is ontwikkeld door grafisch ontwerper Hugo Herrera Tobón. Hij ontwerpt ook de posters en (e-)flyers die we laten drukken voor elk project. De ontwerper koppelt de muzikale programmering aan een grafische uiting en zorgt voor opvallende en herkenbare ontwerpen voor het NJSO.

Drukwerk

We maken gebruik van posters en flyers. De posters en flyers worden via de leden, concertlocaties en samenwerkingspartners verspreid.

Online marketing

We voeren online campagnes via onze website en via onze social media kanalen Facebook, Instagram en Twitter. Het NJSO heeft 3000 volgers via Facebook, 267 volgers via Twitter en 101 volgers via Instagram. Het Instagram-account bestaat pas sinds 2017, dus in dit medium zit nog veel potentie. Voor het NJSO is met name Facebook een dankbare communicatiebron met een

gemiddeld bereik van 1.000-1.500 personen per bericht. Als het bericht betaald gepromoot wordt, kan het bereik oplopen tot 19.500 personen. Ook via onze leden, die de sociale media intensief gebruiken, proberen we een jong publiek van leeftijdsgenoten enthousiast te maken voor klassiek muziek. Dit jonge publiek proberen we ook te bereiken door strijktalent dat in partnerorkesten, op muziekscholen en bij goede docenten speelt uit te nodigen. Daarnaast hopen we nieuw publiek te bereiken via de website en de agenda en nieuwsbrief van de concertlocaties.

Nieuwsbrief

Naast sociale media hebben we inmiddels een goed bereik (ongeveer 360 geïnteresseerden) met een gerichte online nieuwsbrief naar familie, relaties, vaste concertbezoekers, docenten en oud-NJSO'ers. In deze nieuwsbrief worden de concerten aangekondigd.

Free publicity

Voor free publicity heeft het NJSO warme banden met NPO Radio4. Daarnaast schrijven we Podium Witteman en Vrije Geluiden aan en versturen we persberichten naar de nationale kranten en vakbladen als Esta, Klassieke zaken en Akkoord magazine.